MILIEU-EFFECTENKAART 2011

Onkruidbestrijding

In de boomkwekerij en vaste planten, 1% drift

De bomen- en vaste plantensector investeert in dit project via het Productschap Tuinbouw

PRAKTIJKONDERZOEK PLANT & OMGEVING WAGENINGEN UR

Middel	actieve stof	Toe-passings-tijdstip	Dose-ring per 100 L water	maximum dosering	Milieu-effecten					Nuttige organismen	
					Grondwater		Water-leven	Bodemleven			
					organisch stofgehalte			organisch stofgehalte			
					1,5-3%	3-6%		1,5-3%	3-6%	Bestuivers	Bestrijders
			ml of gr	Kg/ha of l/ha	MBP	MPB	MBP	MBP	MPB		
Antikiek [1,2,3] (toelating tot 23 okt 2011)	2,4-D, MCPA	mrt-aug	2800	14	2660	322	42	14	14	?	?
Aramo	tepraloxydim	mrt-aug	500	2	2	0	2	14	14	?	?
Asulox [3,6,7]	asulam	mrt-aug	1000	6	0	0	0	0	0	?	?
Basta 200	glufosinaat-ammonium	mrt-aug	1000	4	156	156	0	12	12	?	?
Basta 200	glufosinaat-ammonium	sept-feb	1000	4	1280	1280	0	12	12	?	?
Brabant Linuron Flowable [3]	linuron	mrt-aug	400	1,6	72	0	576	176	133	?	?
Brabant Linuron Flowable [3]	linuron	sept-feb	400	1,6	160	0	576	176	133	?	?
Butisan S [3, 4]	metazachloor	mrt-aug		2	0	0	24	38	38	?	?
Butisan S [3, 4]	metazachloor	sept-feb		2	50	0	24	38	38	?	?
Chloor-IPC [3]	profam	jan-dec	500	2	0	0	0	0	0	?	?
Fenmedifam (Agrichem) [6,10] (toelating tot 1 nov 2011)	fenmedifam	mrt-aug	600	6	186	6	18	72	72	?	?
Finale SL 14/Radicale 2	glufosinaat-ammonium	mrt-aug	400	4	116	116	0	8	8	?	?
Finale SL 14/Radicale 2	glufosinaat-ammonium	sept-feb	400	4	960	960	0	8	8	?	?
Focus Plus	cycloxydim	mrt-aug		3	390	30	0	0	0	?	?
Fusilade Max	fluazifop-P-butyl	mrt-aug	600	3	300	54	3	3	3	?	?
Glyfosaat	glyfosaat	jan-dec	2000	4	0	0	8	8	8	?	A
Goltix WG[5]	metamitron	mrt-aug	400	1,5	14	2	28	4	4	?	?
Imex Asulam [3,6,7]	asulam	mrt-aug	1000	6	0	0	0	0	0	?	?
Kerb 50 W spuitpoeder [7]	propyzamide	mrt-aug		2,5	0	0	5	45	45	?	?
Kerb 50 W spuitpoeder [7]	propyzamide	sept-feb		2,5	8	0	5	45	45	?	?
Kerb Flo	propyzamide	mrt-aug		3	0	6	6	42	42	?	?
Kontakt/ Akopham 320 SC [10]	fenmedifam	mrt-aug	600	3	192	6	18	75	75	?	?
MCPA [8]	MCPA	mrt-aug	1000	6	2400	300	42	0	0	?	?
Mogeton [3,7,9]	quinoclamine	mrt-aug	360	1,6	?	?	?	?	?	?	?
Pyramin DF [6,7]	chloridazon	mrt-aug		4	232	0	4	8	8	?	?
Sultan 500 [3,7]	metazachloor	mrt-aug		2	0	0	24	38	38	?	?
Sultan 500 [3,7]	metazachloor	sept-feb		2	50	0	24	38	38	?	?
Targa Prestige	quizalofop-P-ethyl	mrt-aug		2	0	0	0	0	0	?	?

1. Toelating van dit middel is ingetrokken, opgebruiktermijn is tussen haakjes bijgevoegd.
2. Alleen voor pleksgewijze toepassing.
3. Voor deze middelen gelden driftbeperkende maatregelen. Kijk op het etiket voor driftreductieklasse dop en ander beperkingen.
4. Niet toegelaten in grondwaterbeschermingsgebied.
5. Alleen toegelaten in de teelt van Vaste Planten
6. Alleen toegelaten in de teelt van gezaaide boomkwekerijgewassen.
7. Voor dit middel geldt een maximaal toelaatbaar aantal bespuitingen per groeiseizoen zoals op het etiket is aangegeven.
8. Alleen toegelaten op (tijdelijk) onbeteeld land.
9. Alleen toegelaten in containerteelt. De milieumeetlat is niet toepasbaar voor de containerteelt.
10. Toepassing volgens nieuw etiket.

Legenda	*Eenheid*	*Kleuren*					
Grondwater	MBP		≤ 100		> 100 en ≤1000		> 1000
Waterleven	MBP		≤ 10		> 10 en ≤ 100		> 100
Bodemleven	MBP		≤ 100		> 100 en ≤1000		> 1000
Nuttige organismen	? Risico niet bekend	A	Bruikbaar in geïntegreerde teelt	B	Beperkt bruikbaar	C	Niet bruikbaar

Milieu-effectenkaarten

een handig hulpmiddel

Tussen gewasbeschermingsmiddelen bestaan grote verschillen in de milieubelasting van het grondwater, het waterleven, de lucht en de schadelijkheid voor natuurlijke vijanden. Door hier bij uw keuze van gewasbeschermingsmiddelen rekening mee te houden, helpt u de milieubelasting te verminderen. Milieu-effectenkaarten en de milieumeetlat zijn goede hulpmiddelen om middelen met elkaar te vergelijken. Voor een aantal middelen zijn goede en minder milieubelastende alternatieven voorhanden.

Hoe werken milieu-effectenkaarten?
Milieu-effectenkaarten geven inzicht in de milieubelasting van gewasbeschermingsmiddelen. Op de kaarten vindt u informatie over het risico van uitspoeling naar grondwater, waterleven in de sloot, vervluchtiging naar de lucht en nuttige organismen zoals bestuivers en natuurlijke vijanden.

Kijk en vergelijk
Op de kaarten ziet u de handelsnamen van gewasbeschermingsmiddelen staan. Achter ieder middel staat de adviesdosering in kg of liter per ha Niet iedere kilo werkzame stof is echter even schadelijk voor het milieu. Daarom is het beter te kijken naar de milieu-effecten van een bespuiting. Gebruik bij voorkeur ‘groene’ middelen. Dit zijn middelen met een laag aantal milieubelastingspunten (MBP) per ha. Oranje en rode middelen zijn schadelijker.
Ga bij de keuze zelf na welke milieu-effecten op uw bedrijf het meest belangrijk zijn. Ligt uw bedrijf in een gebied met veel sloten dan is het belangrijker om rekening te houden met het risico op waterleven dan wanneer er geen sloten in de nabije omgeving zijn.

Het is niet alleen belangrijk om bij de middelenkeuze rekening te houden met de effectiviteit van een middel en de milieubelasting, maar ook met resistentiemanagement en het effect op natuurlijke vijanden. Zo heeft bijvoorbeeld Pirimor een iets hogere milieubelasting, maar is het veilig voor bijen en hommels en natuurlijke vijanden zoals sluipwespen, lieveheersbeestjes en roofmijten. In verband met resistentie is het belangrijk middelen af te wisselen.

Hoe zijn de punten berekend?
De milieubelastingspunten zijn afgeleid van de CLM-Milieumeetlat. Het CLM gebruikt hiervoor de meest recente gegevens van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb).

Toelichting en streefwaarden
Met de Milieu-effectenkaarten is het mogelijk om gewasbeschermingsmiddelen te vergelijken op het risico voor uitspoeling naar het grondwater, waterleven in de sloot, bodemleven en nuttige organismen.

- Het risico voor uitspoeling naar het grondwater is weergegeven in Milieubelastingspunten (MBP). Een score van 100 MBP komt overeen met de toelatingsnorm van het Ctgb. Het risico voor uitspoeling is vaak afhankelijk van de hoeveelheid neerslag die valt. Daarom is op deze kaart (indien relevant) onderscheid gemaakt in toepassingstijdstip. In het najaar regent het immers meer dan in het voorjaar.
- Het risico voor waterleven is weergegeven in Milieubelastingspunten (MBP). Een score van 10 MBP komt overeen met de toelatingsnorm van het Ctgb. De milieubelasting voor waterleven wordt bepaald door de hoeveelheid drift. Deze kaart gaat standaard uit van 1% drift. Voor middelen waarvoor op het etiket extra driftbeperkende maatregelen zijn voorgeschreven is gerekend met een lager driftpercentage.
- Het risico voor bodemleven is weergegeven in Milieubelastingspunten (MBP). Een score van 100 MBP komt overeen met de toelatingsnorm van het Ctgb. De milieubelasting voor het bodemleven is afhankelijk van het organisch stofgehalte van de bodem.
- Bij middelen uit dezelfde resistentiegroep kan kruisresistentie optreden, b.v. Kenbyo en Flint behoren tot dezelfde groep. Raadpleeg ook de etiketten van de middelen: bij de recenter toegelaten middelen staan hierop vaak aanbevelingen ter verlaging van de kans op resistentie vermeld.
- Het risico voor bestrijders (natuurlijke vijanden zoals sluipwespen, lieveheersbeestjes, roofmijten) en bestuivers (bijen en hommels) is weergegeven met een symbool. Dit symbool geeft de bruikbaarheid in geïntegreerde teelt weer en is een samenvoeging van de effecten van gewasbeschermingsmiddelen voor elk afzonderlijk nuttig organisme.
- Het weer heeft grote invloed op de werking van een bespuiting. Op www.gezondeboomteelt.nl/weer/index.html vindt u meer informatie over het optimale spuittijdstip.

Informatie
Voor verschillende gewasgroepen zijn milieu-effectenkaarten opgesteld door PPO in opdracht van LTO-vakgroep Boomkwekerij en Vaste plantenteelt. Aan deze kaart is medewerking verleend door DLV Plant en Cultus Agro Advies BV. De punten voor grondwater, waterleven en bodemleven zijn afgeleid van de CLM-Milieumeetlat: www.milieumeetlat.nl.
De symbolen voor nuttige organismen zijn gebaseerd op de neveneffectengids van Koppert Biological Systems.
De Milieu-effectenkaarten zijn digitaal verkrijgbaar op www.gezondeboomteelt.nl en www.groenweb.nl.

Aansprakelijkheid
LTO-vakgroep Boomkwekerij en Vaste plantenteelt, PPO, DLV Plant en Cultus Agro Advies BV aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid voor de gevolgen van eventueel in de Milieu-effectenkaart voorkomende onjuistheden en voor onbedoeld gebruik van de kaart.

Effecten van gewasbeschermingsmiddelen in open teelten

